

N°. 50.

Birmdeenä 11. (23.) Dezember

1867.

Nahditajs.

Celchsemmes sinnaas. No Wehterburgas: Jaunas flintes armijai. No Pinnu semmes: Pahr babbu. No Kolonnas: Ubeeta wiltigas naudas. No Drenburgas: Buchareeschu anele. No Warschawas: Pahr retruschu nemshanu.

Ahrsemmes sinnaas. No Ehsceiku walfies: Pahr konfordatu. No Italias: Pahr Italtjas taggadeju buhshanu. No Fransijas: Pahr Italtjas buhshanu. No Englandes: Pahr Abissiniya un Wehneefdeem. No Sihnas: Pahr dumpy un Suhdu kolontju. No Welstlas: Pahr keisera Massimiliana libli.

Jaunas basnijas eeswehtschana Limbaschu - Katrihnes draudse. Plates laika grammatu 1868. Kloroform. Grammatu sinna. Andeles sinnaas. Slubbinaschanas.

Celchsemmes sinnaas.

No Wehterburgas. Arri muhsu larra-spehla armijas taggad dabhuhs jaunas flintes, ka jau augstais Kungs un Keisera to apstiprinajis. Diweji padohmi bijuschi preefscha, us lahdu wihs armijas ar ahtri-schaujameem ribheem apgadabt: weens padohms bijis, tabs taggadejas flintes ta istaisht, ka tabs pa pakkat-gallu buhtu lahdejamias, ohtrs: jeb preefsch wiffas armijas pawiffam jaunas flintes apgadabt. Kad nu wiffadas sortes isprohmetas, tad par labalo atrasta ta ta nosaukta addatu-flinte — us sawadaku mohdi, ne ta ta Prubschu flinte. Ur tahdu warroht schaut wiffada tahluma drohschi un labbi apraddees gehgeris warroht 12 libds 14 schahweenus weena minute ischaut. Ta tad taggad wiffi larraribhu fabriki neween krohna, bet arri zitti, stipri strahdajohbt, tabs libdschinnigas pahr tahdahn pahrlaifidami. Saldati itt weegli eemahzotees ar schahdahn flintehm schaut, ta, ka kad 20 libds 30 reis schahwuschti, tee 12 schahweenus pa minuti warroht ischaut. Patrones effoht tahdas, kas mitrumu nemas neprenemmohbt, jo tad tabs weffelu stundu mir-

luschas, no uhdena isnemtas tublin stohbra babschoht, nemas nestahdejoht, bet deggoht til pat labbi. Behz 30 no weetas schauteem schahweeneem stohbris gan paleekoht karsts, ka to wajagohbt atdsjeheht, bet tihriht tahdu stohbru nefad newajagohbt, jo tur nelahds netihrumis nepaleekoht eelshu. Te nu ahrsemneeki atfal tiks pahrssteigti un winnu leeliba ar tahm jaunmohdes flintehm nefo negeldehs, jo muhsu larrawihreem buhs tabs wiff'labbalabs.

No Pinnu semmes. Kad 6 gaddi weens pakkat ohtra bijuschi neaugligi, tad naw nelahds brihnumis, ka pohsta ja-aiseet tahdai semmei, fur schahda nelaima usbruktuse. Ta taggad irr Pinnu semmes seemeta puffe. Kad jau pehrn un aispehrn badda behdas tur bijuschas gruhstas, tad schogadd' tabs irr wehl gruhstakas. Seema schogadd' usnahuse agri ta, ka paschas tabs subnas, no ka barribu taifja, dsikti sneega palikluschas un tabs, kas sakrahstas, ilgal neisteet. Taggad nu kehruschees pee zitta patwehruma un zeppohbt maisi no rudsu- un timotifablehm. Bads isplattotees arween tahlal. Abo gubernijas seemeta puffe pawiffam no ta aisnemta un ta breefmiga flimmiba, badda-tipus, eesahzis baddazetejus laut. Pa leelzekeem reds libkus guktoht, weffelas mahjas palikluschas bes eedshwotajeem, tapehz, ka winnu eedshwotaji woi badda mirruschi jeb aishgahjuschi us zittu widdu, tur preefsch zittu tauschu durrihm pahrtikku isluhgtees. Kahds treijs pee wahrda nosaultos aprinkos fehriga wifsbreefmigaki plohsotees. Tur lautineem tiklai kohlu misas par pahrtikku. Wiffas palibdsibas komitejas irr pilna darbä, bet to tabs warr dauts palibdeht, tad pa teem ne-augegeem gaddeem wiffi palibdsibas kaptaki

jau patehreti. Saimneeki sawus kalpus atlaiduschi un tee par deedelneekeem palikkuschi. No isfamiffeschanas zitti us grehka darbeem dewufchees tà, ka wiffi zeetumi ar winneem pahrpilditi. Bittas sinnaas stabsta wehl, ka zaur to agru seemu fuggoschana ahtri beigufehs un newarroht nekahdâ wihse labbibu aissubhtit tais widdôs, fur ta drihs beigfchotees. 1mâ Nowemberi desmit leellaiwas ar milteem gahjuschas tablak eefsch semmes, bet tahs kahdâ kanalê eefalluschas. Arri wehtras leelu stabdi darriuschas fuggoschanai, prohti tahs, kas 5tâ un 6tâ Nowemberi baltiskâ jubrà plohsijahs. Ar katru deenu nahloht jaunâs sinnaas pahf fugeem, kas pohstâ gahjuschi. Pinnau jubras kihumâ ween lihds Bruchschu rohbeschahm 30 fuggi effoht pohstâ gahjuschi, kahdi 100 draggati un daschi pawiffam pasudduschi. — 25tâ Nowemberi kahda beedriba Behterburgâ turrejuse balli, Pinnau truchumu zeesdameem par labbu un tè eenahluschi 1600 rubli.

No Kolonnas raksta, ka tur pilkschetas turwumâ effoht useeti wiltigas naudas meisteri, kas taisijuschich 3, 10 un 50 rubtu scheines.

No Orenburgas raksta, ka leela garra karawane, kam 3000 fameeki, no Bucharas effoht dewufchis zekâ un kas israhdoht to, ka Buchareeschich attal eefahloht ar Kreewu semmi lohpa andeleht.

No Warschawas raksta, ka schagadda refruschu dohschana tur pa wiffu Pohlu semmi pilnigi effoht pabeigta. Brihnahs, ka daschi tahdi refruschich gaddijuschees, kurru Kreewu wahrds un tizziba parahdoht, ka effoht Kreewi un tomehr nemahloht krewiwiski runnahht. Kahds jauneklîs, kas tik preefsch 9 gaddeem no Nowotfcherkassas us Pohlu semmi aishnahjis, effoht sawu wallodu gluschich aismirjis un ir pat sawu wahrdu pohlisti pahrtaisjis.

Ahrsemmes sinnaas.

No Chstreiku walstes. Konfordata sribbis wehl arween eet us preefschu un patte waldischana skaidri apnehmufchis, ja pahwests ko pretti runnahschicht, kaut darriht pehz laizigeem walsts likkumeem. Arri awifes jo deenas jo skaidral fahf konfordatam pretti runnahht un peerahda, ka tahdas diwejas waldischanas, laiziga un garriga, nemas nefaderroht lohpa; jo to weena atfihsticht par labbu un pataujoht, to ohtra turroht par leelu grehku un aisseedsicht. Konfordats effoht tahds likkums, kas gan preefsch wairak fints gaddeem warrejîs derreht, bet ne wairs taggad. Tad nu skaidri redsams, ka pats keisers ar pilnigi atfimmis, kas tam pee sawa walstibas meera waijadsig; winsch wiffas tahs luhgschanas grahmatas, ko preesteri eefubta konfordatu aissahwedami, nodohdoht walsts teefai, lai pahf tahm nospreefsch. Arri dauds preesteri effoht konfordatam prettineeki.

Kad to sinnamu Suezes kanali fahka buhweht, tad leels pulks Chstreiku walstes pawalstneeku eedohmajufchees tur leelu pelau grabht, gahja turp, — ihpafschich no tahm semmehm, kas farkanai jubrai tuwal.

Gefahkumâ gan teem pufstihds labbi klahjees, bet pehzat, kad eefahluschi wairak ar maschinehm strahdaht, tad pelna attrittuse un dauds strahdneeki atlaisti. Turflaht flimmibas ne-eerastâ gaisâ tohs fahluschas mohzîht un kad nespehjuschi wairs us mahjahm tift, tad dauds tur pohstâ gahjuschi un waldischanai waijadseja teem lihdsicht, lai atpakkat warr tift, fur tee tahdi nespehzigich pahrnahloht, ka tik buhschoht zitteem par nastu ween.

No Italias. Kamehr pahf pahwesta laizigu waldischanu Italijsa un Frazija tik dauds sribdahs, tamehr warr notift, ka pahwests pats abbeem ammateem garrigam un laizigam us reis atfalka. Winsch taggad reisu reisahm jau flimmojoht un argihsticht un kardinali jau no teefas fataifotees us jauna pahwesta iswehleschanu. Franzijas waldischana, pahwestu aissahwedama, zerrejicht kahdu Franzijas kardinali par pahwestu redsicht, warr buht kahdu Bonaparti, — lai gan tur jau effoht zits preefschâ, kas dohmajoch, ka nu ihsti winnam ta reisa krihticht, par pahwestu palikt.

Lai gan Franzuschich nosazzijuschich, ka Italijsa Rohmu nekad nedabbuschicht par sawu galwas pilkschetu, tad tomehr Italeeschich mas behda pahf winnu nosazzischanu. Tur walsts weetneeku faeefchanâ teem ta fwarrigata runna bijuse pahf Rohmu un tee fazzijuschich, ka jau ministeris Kawurs sawâ laikâ teizis, ka Rohmu waijagoch par Italias galwas pilkschetu zelt un kas ar notifschicht agrat moi wehlat. Bet taggad effoht laiks nosazzicht, kad un kâ pee schamehrka tikschicht. Tik to ween waijagoch isgudroht, kahdâ wihse pee Rohmas tift, lai to wiffi sinnatu un nedohmatu schâ un tà. Sinnams, ka to waijagoch isdarriht lehnâ prahtà bes marrasdarbeem, ka neweenam neubtu pahf ko subdsetees un schelotees. — Italeeschich us to pastahw, ka Franzuschich wiffadâ wihse to Septembara norunnu effoht pahfahpuschich, jo tas pulks, kas ar Garibaldeescheem kahwees, ne-effoht bijis no Rohmeescheem, bet Franzuschich pahwestneeku mundeerâ, — kâ to peenahluschich tohs noschautohs ismelledami. Kâ ar konferenzi paleel, pahf to wehl nekahda skaidriba; Italias waldischana grihb us konferenzi eet un pahwesta weetneeks Antonellis ar, bet sinnams tik tad, kad papreefsch noreschis, ka wehrts eet un t. pr. Bet, ko pahwests konferenzi pagehreschoht, tas jau effoht sinnams. Winsch jau preefsch gadda laika teizis, ka tahdâ wihse ar Italijsa newarroht ne kâ faderretees, jo Italias waldischanai waijagoch preesterus, eezehluse laizigu laulibas faiti un islaiduse tizzibai prettigus likkumus, kurrus wiffus winsch nosalkoch par nederrigeem! Tapat arri tahs no winna walsts atrautas gubernijas winsch newarroht atlaist, bet tahs arween praffischicht atpakkat un t. pr. Sinnams, kad pahwests arween pee ta pastahw, tad jau konferenze pa walti ween lohpa faeetu.

Kahds kardinalis, wahrâ Andrea, jau agratôs

gaddōs dewahs us Italeeschu pufsi un farakstija grabmatu, fur wiffadas neleetibas pahp pahwesta walsti un Desuiteem gaismä zehla. Pahwests un zitti kardinati to nehma par faunu, tā la Andrea pehzat atkabhahs un aishgabja us Neapeli. Pahwests to sauza us Rohmu pee atbildeschanas, bet winsch negahja wis, teildams, la neweffelibas deht winnam tē effoht jausturrabs sawā tehwischlā, fur derrigals gais, jo dakteri winnam tā effoht pawehsejuschi. Bet kad nu winsch ar wezzako kardinati Antonelli bij eenaidā palizzis, tad jau sinnams, la meera nebij un la winsch reisu reisahm tiffa us Rohmu aizinahs. Bet kad kardinatis tomehr negahja, tad pahwests schabdu nepallausibu nehmis par faunu un to no wisseem ammateem un no kardinata gobda atstahdinajis ar to sinnu, la til tad winnu atfal peenemschoht, kad winsch us Rohmu eeschohht un pee pahwesta sabjahm wiffu sawu pahrgalwibu atsihschoht un nolubaschoht. Kaut nu gan kardinatis nesenn bij pasemmigu aishbildinaschanas grabmatu pahwestam rakstijis, israbbidams, la winnam libos pawassarai wesselibas deht Neapelē japa-leekoht, — tomehr dsird, la nupat effoht us Rohmu aishreisjojis. Dsirdehs gan, tā winnam tur flahsees.

No Franzijas. Preekschejā Mahjas weefa Mri. stahstijam, tā zitti Franzijas ministeri Parihse runnajujschi pahp pahwestu un pahp winna laizigu warru. No tahdahm runnahm bij gan jadohma, la Franzijas waldischana teescham apnikuse pahwestu aishstahweht un tam bes golla palihdseht un la ta gribboht, lai tas weenreis ar Italiu salihdsinajahs un laizigu waldischanu kehnam atdoht. Tā gan no tahm runnahm warreja dohmaht, — bet kas to tā dohs! Pehzat nahjis walsts wezzakais ministers Ruers preekschā, nosehdees runnataju krehslā un usnehmis pawiffom ohtrodu meldiju ne tā Schül Fawr un zitti preekschejee. Winsch teizis, la Franzija ar to effoht padarrijuse leelu grehtu, la Italiyai palihdsejuse pee weenadibas tift, — prohti, la wiffa Italiya saweenojusehs sem weenas waldischanas. Keisers tad, kad tee Italias firsi weens pehz obtra tilkuschi isdshiti no sawas walsts, til ween sazzijis: „Tas naw labbi!“ bet winsch ne-effoht wis aishawejis isdarriht to, to winsch neatsinnis par labbu. Bet to garrigu firstu, pahwestu, Franzija effoht apnehmusehs afsargahht un prett scho weenu weenigo tas nepateizigs Franzijas luttellis Italiya, effoht fozehlees un sawā besgalligā gobdalabribā un besdeewigā prahhtā gribboht ar nogahst. Garibaldis effoht strabdajis weenā prahhtā un us waldischanas pawehleschanu; til nu, kad winnam tas darbs neisdewees, tad waldischana lilluse to sanemt zeet un to nosubtijuse us to preeksch winna jau ihpajchi sataifitu weetu Rapreras fallā. Bet kad winnam ta jatis buhtu isdemusehs, tad Italias waldischana sazzitu: „Tu effi dumpineels, taws laupijums taggad peederr mums. Tu newarri to paturreht!“ Scho weenu

firstu Franzijai wajagohht pasargahht. Kattokeem wajagohht few par galwineeku weena laiziga waldineeka un Franzija effoht kattoliska walste. . . . Tadeht Franzijas waldischanas wahrda tē fallam, — tā Ruers teiza — Italiya Rohmu nedabbuhs wis! (Kad winsch tā bij isteizis, tad no wiffahm pufsehm klausitaji atfauzahs: nekad winna to nedabbuhs, nekad un nemas!) Ruers tad runnaja wehl: Franzija nekad to nezeetihis, la winnas gobdam un kattoku tizzibai buhs warras darbus darriht. — Nehs nekad Italiyai ne-effam patahmusch, to eedohmatees, la winni Rohmu jeb kad warreschoht dabbuht. Franzija arr wis negribboht, la Italias weenadibai buhs bohjā eet, nē, ta gribboht, lai ta paleel stipraka un la abbas, Italiya un pahwesta walstes, lohpā pastahw. Tas darbs, par to Franzuschu saldati sawas affinis islehjuschi, newarroht tift isnihzinahs. — Sa Italia ar warru taiftohs eekrist pahwesta semmē, tad winna tai paschā deenā eraudfitu Franzijas farra-spehku eetohht us Rohmu un t. pr. Wiffus schohs wahrduhs klausitaji ar preeku peenehma. Kad nu pehz tam Schül Fawr wehl gribbeja runnahht un sawu padohmu aishstahweht, tad laudis wissaplahrt tā brehza, la winsch nekahdā wihsē newarreja sawu nodohmu isteift. Kad Franzija, tā tē redsams, til stipri apnehmusehs pahwesta laizigu waldischanu aishfargahht tā, tā ta taggad irr, tad jau sinnams, la walti ween konferenze saeetu lohpā. So to tad ta wehl lai spreesch, kad jau irr nospreests, la tā buhs palikt? Salka, la Ruers pats no fewis nemas nebuhtu eedrohschinajees prett Italiu til drohschi runnahht, bet keisers pats winnam effoht tā wehlejis, gribbejis weenreis sawas dohmas flaidri isfajzihht, lai sinn, pee la tas paleel. Ruera runnu keisers lizzis isdrilleht un simtstuhstoschas tahdas grabmatas isfuhthijs pasaulē. — Tad arr us Florenzi pee Italias waldischanas fuhthija grabmatu, par apmeerinaschanu, fur gan arri teel sazzihht, la Franzija Italiyai nepatauschoht ar warru Rohmu panemt, bet pahp to jau gahdaschoht, la meerigā prahhtā wihs labbi gallā nahhtu.

No Englandes. Sinnas, kas pahp Suezj nahlfuschas, stahsta, la Abiffinijā tee apzeetinatee Europejschi 28tā Nowemberi wehl bijuschi Magdala un la teem til flitti wis nellahjotees. Tad nu melli ween bijuschi ta sinna, kas agral daudsinaja, la keisers Teodors tohs zeetumneelus effoht lizzis nokaut. Tahs semmes laudis pahrleekam darbojotees ar Englandeesehem draudsihā palikt; pa tahm daschadahm weetahm lohpā kahdi 12,000 eodshiwotaji effoht ar winneem draudsihu zehlfuschi. Effoht Englandeesehem dikti grubt us preekschu tift, jo zellu ne-effoht un sapehreem wajagohht stiggas taifht, lai johtneeki, lahjineeki un leelgabbali warretu us preekschu tift. Dauds weetās effoht smiltschu kalni un plitti flaijumi ween, fur ne sahlti nedabbuhoht redseht. Laikam taggad gan Teodors jau buhschoht dabbujis

finnaht, ka Englandeeschi winnam eet us fakla, bet eefahumã tas ne-effoht wis to wehl sinnajis. Tee Giropeeschi, to Teodors turr zeetumã, wiffi ne-effoht wis Englandeeschi, labba teefa to irr Wahjsemneeki.

Englandeeschi arr spreeduschees pah'r Stalias un Franzijas striebdi, pahwesta laizigas warras deht. Englante, kã jau tahda semme, fur ewangeliska tiz-ziba walda, brihnas, kã jel keisers Napoleons war-rejis eedohmatees, konferenzi fa-aizinah't kôhpã, kad jau eepreel'sch pats to nospreedis, ka tãpat japaleek, kã taggad irr, tas irr, ka Staleesch'i newarroht un nebhufchoht Rohmu dabbuht par fawu galwas pil's-fehtu.

Englandeeschi ne kã fawas behdas newarr beigt ar teem dumpigeem Fehneescheem. 26tã Nowemberi (9tã Dezbr.) Dublinẽ tee atkal turrejuschi leelu truh-wes-deenu pah'r teem Manschester pil'sfehtã ar nahwi nosohditeem 3 Fehneescheem, to tee sauz par fawas brihwibas mohzjelteem. Effoht kahdi 16,000 zilweki schinni prozessionã bijuschi kôhpã un neffuschi 3 fahr-lus few preel'schã, pee ka daschadas runnas turreju-schi, truhwmusibki spehlejuschi un t. pr. Lai nu gan tee fawãs runnas Englandes waldischanu nifni ween nolammajuschi un tai wiffadu netaisaibu pah'rmettu-schi, tomehr polizeja neko naw teem darrijuse, ta-peh'z, ka nelahdus warras-darbus naw strahdajuschi. — Waldischanai isdewees, to ohtru Fehneeschu gal-wineeku Burke rohã dabbuht un zeetumã eelikt. Te nu Fehneeschi atkal lahjãs un wiffadã wibse nodar-bojãhs, kã to no zeetuma atswabbinah't. Wiini 12 mahjahm, kas ap to zeetumu aplah't, palikluschi bisfables appalschã un tohs tã isfchahwuschi gaisu gaisõs, bet zeetuma nams tur widdũ palizzis wessels. Sinnams, ka dauds zilweki tẽ gallu dabbujuschi un wehl wairã kas draggati. Dauds tahdus, kas kã Fehneeschi isfattiajahs, tikla sanemti un zeetumã ee-bah'sti. Jaunatahs sinas stahsta, ka schinni nelaimẽ 3 zilweki effoht nogalleti un 36 sadraggati. Arri tas peenah'tis, ka 3 blehdigi zilweki muzzu bisfah'tu pee zeetuma seenas peeflehjuschi un eedesinajuschi; seena ah'rpuffẽ gan effoht apdausita tikluse, bet eel'sch-puffẽ palikluse wessela. Tã tee nelaimigee dumpi-neeki tralko, kã zittureis Pohki, bet to tas winneem warr palihdseht us labbu! Paschi femim ween tee poh'stu un nelaimi fataisa.

No Rihnas raksta, ka dumpis tur atkal iszeh-lees lahjãs un paschas keisera galwas pil'sfehtas Pe-kingas tuwumã. Dumpineeki effoht nomettuschees pee leelãhs uppes krasta. Nu, ta jau naw nelahda jauna leeta schai semmẽ, fur patte waldischana meera zekku nepasibst. — Turpat Rihnã useeti kahdi atlik-kumi no wezzu wezzas Subdu kolonijas, kas taggad isnikluse un winnu sinagoge arr effoht isphostita. Rahds missionars, kas tai widdũ bijis, stahsta, ka at-raddis weenu almini, kas israhdoht, ka ta sinagoge eetaifita 1162trã gaddã un ka schee Subdi Rihnã eenah'tuschi 3 gaddus preel'sch Kristus peedsimschanas.

Labbajã puffẽ tam alminim useijoht sinu, ka ta sinagoge pah'taifita preel'sch 300 gaddeem. Missio-nars arr usgah'rs kahbus 200 scho Subdu pehz-nahlamus un tee isfazzijuschi, ka pah'tikkas deht sinagoges alminus pah'rderwuschi. Taggad tee dsh-wojoht schã tã schakaredami. Effoht teem gan wehl kahdi ebreifki raksti, bet neweens pats wairs to wal-lodu neprohtoht, jo ar pehdeja rabbinera dehtu is-mirrusẽ winneem wiffa rakstu sinnaschana.

No Mexikas. Ka nomirruscha keisera Mal-similiana lih'kis Chstreiku wehstneekam Tegetthoff at-doh'ts un ka tas jau ar to irr zekã us Giropu brauk-dams, to jau no agralahm sinnahm sinnam. To-mehr tas tit tad ween notikka, kad Chstreiku waldischana wiffu atreebschanas karstumu aismirdama, taggadejai Mexikas waldischanaï grabmatu rakstija, zaur ko to gohdigi un mihligi — bes wiffa ruhltuma — luhdã, lai to lih'ki isdoh'doht, to wiini gauschi wehlotees tẽ fawu tehmu kappõs pee fawas zilts peederrigeem paglabbaht. Sinnams, ka Mex-ikas waldischana scho luhgshanu tublin paklausija un itt gohdigi atbildeja, ka winna schahdai kahro-schanaï nemas ne-effoht pretti un labprah't to dar-roht. — Tublin arr tikla gahdahts, ka Tegetthoffam lih'kis tikla isdoh'ts un ka tas bes laweschanahs ar to warreja braukt probjam. Tẽ palikka Mal-similiana kahrohts Mexikas trohnis!

Jaunas basnizas eefwehtischana Limba-schu-Katibnes draudse.

Ta masa no kohla buhweta Katibnes basniza, kas 14 werstes no Limbascheem pee Sallazes leel-zekã stahweja us Rihgas peederrigas Wilken muishas grunti, laifam tai gaddu starpã no 1739 lihds 1741 usbuhweta, bija palikluse wezziga un israh'dijãhs preel'sch taggadejas draudses dwehfeles flaitta dauds par masa. Tadeht augsta Rihgas rah'te likka schai Katibnes draudsei jaunu un dauds leelaku basnizu no almineem ar daksinu juntu un flaitu toh'ni usbuhweht, preel'sch ka teizams Rihgas arkitelka lungs Felsko to riffi bija taifijis. Mubsu Limba-schu buhwmeistera lungs Th. Meyer buhweschanu par 16,000 rub. usnehma. Waijadsigi balki no rah'tes mescha tappe peedohti, to wiffa draudse lihds ar zittu materialu peewedda un fewischi strahdneeku weetã wehl buhwmeistera lungam 2000 rub. pee-maksaja. — Kahdu 1/4 wersti attah'tu no wezzas basnizas, pee zekã, kas us Schirsten muishu aiseet, flaijã un augstã weetã jau ruddeni 1864tã gaddã grunte preel'sch jauna Deewa namma bija israkta un ar almineem ispildita. Nahlamã pawaffarã eefah'za muh'reht un waffaras fwehtku oh'trã deenã pehz beigteem Deewa-wahrdeem Limbaschu zeenigs mahzi-tajs, basnizas pehrmintera leellungeem un dauds kau-dihm klah'tbuh'dameem, pehz no Widsemmes dseefmu grabmatas nobseedatas 1mas perschas 250tã dseefmã trihsweeniga Deewa wahrdã to weetu eefwehtija par

fwehtu, pee la wiffu draudfi pasflubbinaja, preezigi pee fcha Deewa-namma usjelfchanas fawas rohlas peelikt un tad firfnigi Deewu luhdsja pahr teem, las fcho darbu strahdabs, lai fapraschanu un fpehtu bohnd un lai wiffus strahdneefus no nelaimes un breefmahm pasfarga. Tad wehl to 415tu dseefmu nodseedaja. — Jaunais Deewa-nams, las til labbi ahr- ta eefschpuffe jauki un gresni issfattahts, ta la wehl zittu tahdu schinni apgabbala atrast newarrehs, schinni ruddeni gattaws palikka. Draudse turklaht wehl gahdaja muhru fehtu ar dalstineem nojumtu un ar smukkeem dselsu wahrteem eefsch keegelu stabbeem. — Geswehtifchanas deenu, fo ar leelu ilgofchanu gaidija, us 15tu fwehtdeenu pehz waffaras fwehtku atfwehtes, 24ta September nolikka. Jano pascha rihta laudis no wiffahm puffedm la mudscheja ween leelos barrös us basnizu steidsahs. — Us pulksten pufs 10 atbrauzja draudses gans libdf ar augsti zeenijamu Wibsemmes general-superdentu, Walmeeras aprinka prahwesta tehwu Jungmeister no Wezz-Sallazes un Ummurgas mahzitaju Neilen. — Kad nu augsti zeeniti Ribgas rahts-lungi ar schahs draudses pehrminder-leelungeem bija atbraufuschi, tad eefahzahs schihs fwehtku deenas Deewa kalposchana muhfu mihta wezza bosniza, las wehl pehdigu reisi us schkirfchanahm la mihta mahte no fa-weem behrneem ar wiffabeem sakkumeem bija jauki ispuschlota. Latweeschu draudse no 248tas dseefmas 1mo un 2tru perschu nodseedaja; tad fazzija draudses mahzitajs preefsch altara mihtai wezzai basnizai ardeewu un wiffuschebligam debbesu Tehwam pateildams pahr wiffahm wianna garrigahm dahwanahm eefsch Jesus Kristus, ar fo wiasch Katrihnes draudfi pa daudf gaddeem schinni fwehta weeta bija apfwehtijis un t. pr. Affarahm birstohd draudses pulzinsch no basnizas taifjahs iset, wehl 3fcho perschianu no tahs paschas 248tas dseefmas nodseedaja un tad mahzitaji fwehtus altara-rihkus un weenu gresnu jaunu bihbeli, no Wilkenmuischas rentineezes Laurfonn zeenigmahtes dahwinatu, preefscha nesdami, us zektu dewahs. Kad preefsch jaunais basnizas durwihm wiffi bija atnahfuschi un no 250tas dseefmas 2tra perscha bij nodseedata, tad Ribgas muischu zeenigs inspektora lungs Beck rahtes wahrda basnizas atflehgas atdewa ar ihseem wehleschanas wahrdeem muhfu basnizas pehrmintera leelungeem. Pa tam mihtais Ummurgas mahzitajs draudfi apfweizindams, runnaja par teem fwehteem bihbeles wahrdeem: Juhs wahrte pazekket fawus pallodus un paugstinajeetees juhs muhschigas durwis, jo tas gohdibas Rehninsch nahls un t. pr., peeminne dams: la ne tadeht tas gohdibas Rehninsch nahls, la schis nams gresni irr taifhts ar flaitu tohrni; ne tadeht, la us stipru grunti dibbinahs un t. pr., bet pee tewis, mihta draudse, tas gohdibas Rehninsch tadeht nahls, la wiasch grihb tawus eefsch grehkeem dsim-muschus behrnus fawa schehlastiba usnemt un pee

teem, lam fatreelts gars un falausta firds, fawu mahjolli nemt un t. pr. — 4tu perschu 250ta dseefma dseedajohd augsti zeenijams general-superdents no pehrmintera leelungeem basnizas atflehgas fanehma, atflehdja durwis un jaunä basniza libdf altara eegahja, tur wiasch fwehtus rihkus un bihbeli, fo mahzitaji bija eeneffuschi, us altara nolikka. Pehz nodseedatas 256tas dseefmas zeenihst prahwesta tehms general-superdenta weeta, lam Latweeschu walloda bij fwefscha, draudfi apfweizinjaja un fpehzigus pamohbinafchanas wahrbus runnaja no 6tas nodallas 2tra laika-grahmata, peeminne dams, la Rehninsch Sahlamans fawa laika to flaitu Deewa-nammu Jerusalemē eefwehtija, tapat nu arri schis nams tohp eefwehtihst un fo Sahlamans luhds: kad tee laudis buhs laut fo pret Terwi noseeguschees, bet atgreesfees un nahls schinni nammä Terwi peeluhgt, tad, al Rungs, apscheljojees un palloufi ikktra luhg-fchanu un t. pr. — Nu muhfu augsti zeenihst general-superdents, las preefsch altara starp prahwesta tehwu un Ummurgas mahzitaja stahweja, ar eefwehtifchanas wahrdeem jaunu basnizu trihsweeniga Deewa wahrda par fwehtu Deewa-nammu eefwehtija. — Ummurgas mihtais mahzitajs zekts firfnigu luhg-fchanu turreja. No kohra Limbaschu Wahzu dseedataju beedriba 255tu dseefmu us tschetrachm balshim nodseedaja. Tad ar 257tu dseefmu Deewa kalposchana fahzahs pehz eerastas wihses. No kohra liturgi us 4 balshim atbildeja un pehz 414tas dseefmas 1—4tu perschu draudses mahzitajs kanzeli kahpa un spreddiki par tahs deenas ewangeliumu Matt. 6, 24—34 noturreja un ar 7tu perschu no 259tas dseefmas beidsa. Pehz noturretahm luhg-fchanahm atkal no kohra us 4 balshim dseedaja 23fcho Dahwida dseefmu. Preefsch liturgias draudse dseedaja 6tu un 7tu perschu no 414tas dseefmas un pehdigi ar „Nahz, af debbes Tehtihst,“ Latweeschu Deewa kalposchana beidsa. — Pehz kristifchanas un laulafchanas Wahzu Deewa kalposchana fahzahs. Augsti zeenijams general-superdents spreddiki fazzija un dseedataju kohris tapat us tschetrachm balshim fawas eemahzitas dseefmas wiffai draudsei par labpatifchanu un preeku likka atskanneht. — No ta leela kauschu pulka, no la zitti bij no tahlenes nahfuschi un fewischi daudf no wiffahm nahburgu draudsehm fapulzejuschees, neatradda wiffi ruhmes jaunä basniza un bija leelai daffai japaleef ahrä. Tad mihtais Ummurgas zeenihst mahzitajs neleedsahs kauschu luhg-fchanu palloufiht un wiffeem par preeku un us-taififchanu ahrä, basnizas pagalmä, spreddiki fazzija.

La tad nu schi eefwehtifchanas deena wiffeem lautineem, las flahd bija, par leelu preeku gan us ilgu laiku peeminna paliks. — Wehl leelaku preeku draudse tanni deena bauditu, kad arri tahs jaunais ehrgeles buhtu gattawas bijufchas, las no wiffeem pasihstama ehrgeltaitajaja Martin lunga Ribga teel buhwetas un jau gan basnizas kohri irr usstelletas;

tomehr zaur neistiltschanu wehl naw pabeigtas. Ehrgeles netik ween no ahrpuffes jau smulki usflattamas, bet arridsan teescham buhs jaulas, brangas un ittin sfannigas. Gelsch winnas atrohdaßs 12 sfannas balsis un tad gattawas nahks, pahraki par 1600 rub. malksahs. Ehrgetu weeta weenas masas ehrgelites tappe spehletas, to par Harmonium sauz un furrai pehz sawa leeluma deesgan stipra un mihliga sfanna.

Wisspehdigi ralsitajs pee schahs sinnu dohschanas newarr atrautes, wiffas Katrihnes draudses wahrda augsti zeenijamai Ribgas rahtei un muhsu zeenigeem pehrminder leelungeem par scho jaunu Deewa-nammu, to mihliga prahta sewim par slawejamu peeminnu, tam trihsweenigam Deewam par gohdu un schai draudsei par dwehseles apkohpschanu, tik kohti gresni likuse ustaisht, — peenahlamu pateizibu, kas eefwehtischanas deena bija isdarrama, bet leela kauschu drubma palikka aiskaweta, — nu zaur scheem raksteem pasemmigi isteikt. Lai mihkais Deems swehti tahdus mihlprahligus furgus un waldineelus, kas nemittahs par kauschu meefas un dwehseles labklahschanu tik ustizzigi gabdaht.

Fr. Spohr.

Plates laifa grahmata 1868.

(38 Latweeschu awiseshm.)

Ikkatrs finn', ka muhsu laifos wiffas leetas gaddu no gadda paleel dahrgakas. Ladeht sinnamas jabrihnahs, ka Plates laifa grahmata us 1868 lehtaka ne ka preelschejos gaddos. So lai gan schi grahmata tapat 10 kap. f. malka ka agrahf, tad ta tomehr lassitajeem dauds wairak pasneeds ne ka zitreis'. Plates laifa grahmata us 1868 atraddisi bes tahm leetahm, kas ikkatra kalendri useetamas, wehl:

1) Muhsu generalgubernatora, keisara weetneeka Albedinski bildi. Schi bilde ittin smalka istaisita, ta ka katrai lunga istabai warrehs derreht par ispuskofschanu. Mans padohms buhtu tahds, ka pirzeji to bildi isnaemt uhrä un ka sehjejs bildei glahsi wirsu liktu. Tad muhsu generalgubernatora bilde, pee seenas palahrta, pirzeja istabu smulki isgresnotu.

Lailam dauds Widsemneeku pateiktu, tad tahdu biltschu eeraddumu kalendri wairs neatmestu. Wai Plates lungs daschfahrnt tanni laifa grahmata us 1869 mums newarretu Fölkersahma bildi doht un us 1870 Krüdenera bildi? Kurru wihru bildes weena Latweeschu kalendri warretu derrigakas buht ne ka scho wihru bildes, kas abbi stipri ar to darbu strahdajuschu, ka lai saimineeki paliktu par gruntineekeem? Kurseh prahta wihrs taggad gan wehl leegsees, ka ihpaschi zaur gruntineeku buhschanu Latweeschu tauta warr pee selschanas tik un tiks pee selschanas?

Fölkersahms jau preelsch kahdeem 10 gaddeem nomirris un Latweeschu tauta winnam wairs newarr pateikt. Bet Krüdeneram (Kahrkumuischa) Latweeschu tauta sawu pateizigu firdi sfaidri parahdijusi. So kad Krüdener schogadd' to deenu swehtija, ka 25 gaddus draudses-leelungu ammatu bija waldijis, tad Latwee-

schu to apdahwinaja ar baggatahm dahwanahm un schim Latweeschu tautas draugam sawu mihlestibu un pateizibu sfaidri parahdija. Wai tad tas nu nebuhtu gauschi derrigi, tad scho abbeju Latweeschu tautas draugu bildes atrastohs laifa grahmata, ta ka katrs tautas lohzeellis tal dabbutu sinnaht, ka schee gohdawihri isskattahs?

2) Wehl Plates lunga kalendri atrohdaßs weens „zellarahditajs semuju laudihm, kas Ribgas bohdes gribb to pirkt.“ Schè tahdu kaufmannu adresses teel usdohtas, fur semneekam drohscha pirschana, it ka Medlich, Mündel, Wetterich un t. pr. Kas nu Ribga kautko gribb pirkt, tas tik ween lai usschkirr laifa grahmata. Gan tad usees to waijadsigo adreffi un dabbutu rohka to kaufmanni, lam tahs prezzes, kas pirzejam waijadsigas.

Albedinski bilde lailam gan 10 kap. f. buhs wehrte un tas zellarahditajs 5 kap. Bet rehlinasim abbas leetas lohpa tik ween 10 kap. f., tad pirzejam irr laifa grahmata, kas 20 kap. wehrta un tomehr wairahf nemalka ne ka 10 kap. f. So gan wairahf warr pagebreht.

Bet wehl weena leeta japeeminn, kadeht Plates lunga kalendris gauschi teizams. Prohti tas stahsts, kas tur eelscha atrohdaßs, nau wis schahds tahds, bet schim stahstam irr saws mehrkis, saws swarrigs mehrkis. Par isskaidroschanu taujat mannihm, te tahdu wahrdinu teikt.

Wahzsemmes gruntineeki, ihpaschi turrigi gruntineeki, irr gauschi lepni, dauds lepnaki ne ka paschi augstee lungi. Scho lepnibu arri pee ta warr pasiht, ka weens baggats Wahzu gruntineeks sawai meitai nekaws wis ar tulscha wihra dehtu apprezetees. Labbahf lai ta meita mirst, ne ka ta tik leeliski pasemmotohs, ka ar nabbagu kalpu sajaktohs. Un lai arri tas jauneklis buhtu deesinn zil gohdigs un lai arri ta meita to jaunekli un tas jauneklis to meitu deesinn zil firsnigi mihlotu — wezzaki tomehr nelauj. Tahds stekis Wahzemmè beesi ween noteel un leelas nelaimes dauds reisahm zaur to iszettahs. Libds schim saimineeki pee mums warrbuht tik lepni wehl nemehts isturretees, bet pee mums tik baggatu saimineeku arri mas atrohdaßs ka Wahzemmè. Bet ar laifu tal wiffi saimineeki paliks par gruntineekeem un par turrigeem wihreem. Wai tad Latweeschi, kas tal Wahzeem irr tuwi raddi, tanni pascha lepnibas grehka ne-ekrittibs ka Wahzi? Mannihm leekahs, ka lailam gan ta buhs. Kreewam turpretti pawiffam zitta dabba ka Wahzeetim un Latweetim. Kreewam firds neneffahs wis us lepnibu. Kreews schinni leeta labbaks ne ka Wahzeets un Latweets. Ka Latweeschi nebuht masahf us lepnibu gattawi ka Wahzeeschi, to arri no ta warr atskabrst, ka Leischi leelungi deesgan lepni bijuschi, kamehr tahda lepniba mas ween pee Kreewu leelungeem rohdaßs. Weens Kreewu firsis pats mannihm teiza, ka Kreeweem wezzos laifos nekahda leelungu kahrta nau bijusi.

Ja tad nu ar laiku Latvešņu gruntineeki paliks turrigi kaudis, tad winneem buhs jafargahs, lai tanni pašā lepnībā ne-cekriht, kā Bahzu semneeki un ka pee behrnu isprezješchanahs ne til ween luhko us mantahm, bet arri us tikkumeem un us to, wai puifis un meita firsnigi mihtojahs. Kad wezzati no ta nefargasees, tad arri muhsu kabrtā nelaimigu laulibas kabrtu skaitlis wairosees. So laulatneeki bes mihlestibas newarr un newarr laimigi buht, kaut arri lihbs zekakaulēem bristu selta smiltis.

Plates kunga kalenderi tahds stikkis teel preekščā wests. Weenas baggatas un lepnas gruntineezes weenigais dehls mihto weenu tulschu, bet skaitu un gohdigu meitinu, kas atrohdahs mahtes deenestā. Abbeju firdis saweenojahs firsnigā mihlestibā. Mahte ar neschebligu rohtu raj dehla firdi no meitinas firds. Bet ko winna panabl? Dehls paleel nelaimigs, meitina firds gandrihs lubst un patte mahte, no dehla atstahā, nu reds un saproht, ka aplam darrijust. Wehl weenpadsmitā stundā zeefirdiga mahte atgreeschahs un dehlam ļauj, ar sawu lihgwainu apprezetees. Ne ween jauks, bet arri gaušchi wehrā nemmams stahsts, no ka ihpāšchi baggati un lepni dauds ko warr mahjitees.

Kloroforms.

(Baltistu mehneschu-rakst. Oktobris 1866.)

Kloroforms iskattahs gandrihs tāpat kā uhdens un saldi smekle. Kad laktatu ar kloroformu aptraipa un preekšč muttes un deggana turr, tad pehz ihfala jeb ilgaku laiku zilweks tā kā dsikā meegā cekriht un itt nelo nejuht, ko ar winnu darra.

Dakteri, kad mahjineekam kahja janogreesch jeb zitas leelas mohlas un šahpes jadarra, preekšč greeschanas mahjineekam ar kloroformu aptraipitu laktatu preekšč muttes un deggana turr un mahjineeks tad nejuht itt nefahdas šahpes. Kad usmohstahs, tad wihs jau isdarrihts.

Wihs labbas dahwanas nahf no Deewa, tāpat arri kloroforms. Bet daschi zilweki, mahnutizigi kuhdami, ne-eehdroschinajahs to kloroformu bruhēht un bihstahs, ka kloroforms teem gallu darrišohht. Kapehz? Tapehz, ka daschu rettu reisi kahds ar kloroformu nomirris. Un tas arri wišwairaf notizzis pašā eefahlumā, kad dakteri ar kloroformu wehl riktigi nepratta strahdaht. Bil retti kahds ar kloroformu mirst, to lassitaji atstahrtihs no ta, ka

- 1) tanni farrā, ko Frantschi lihbs ar Angteem un Turteem prett Kreeweem wedda, ko lassitaji wehl labbi peeminnehs, pee 30,000 Frantschu saldateem ar kloroformu tikka strahdahts un neweens pats nau nomirris, ka
- 2) flawens Kreewu professoris Pirogoffis tanni pašā minnetā farrā Sewastopelē pee 10,000 Kreewu saldateem ar kloroformu strahdajis un neweens pats nau nomirris, ka
- 3) flawens Anglu dakteris Rifardson 17,000 mah-

jineekus kloroformejis un ka weens pats no winneem mirris, un ka

- 4) Tehrpatōs 2 lihbs 3000 mahjineeki kloroformeti tikluschi un ka neweens pats nau nomirris.

Taggad gabdu no gabda wišā pasaulē mahjineeki teel kloroformeti, ne pa fimteem, ne arri pa tuhstoscheem, bet pa fimteem tuhstoscheem. Un tomehr lihbs schim ar kloroformu mirruschi pawissam til ween 48, par ko Reikenbaka dakteris Sabahrt sinu laidis. Agraf, kad kloroforms wehl nebija atrasts, dauds mahjineeku mirra ais bailehm, kad par prohwi kahja bij janogreesch.

To gan drohschi warr zerreht, ka ar laiku neweens ar kloroformu nemirs. To no ta warr atstahrt, ka eefahlumā wairaf nomirra ne kā taggad. Par prohwi: no teem 48, kas pawissam no wišseem teem fimteem tuhstoscheem mirruschi, kas kloroformeti tikluschi, 18 bija Frantschi. Un no scheem 18 bij mirruschi tannis abbōs pirmōs gaddōs pehz kloroforma useeschanas. 1848tā gabdā kloroforms tikka useets. Tad nu 1848 un 1849 mirra 8 ar kloroformu un tad atkal eeksch 17 gabdeem gandrihs ne wairaf, prohti 10.

No ta wišā redsams un prohtams, ka katrs drohschi warr littees kloroformetees, ja no daktera šahges leelas mohlas gaidamas. Kapehz to labbumu smahdeht, ko Deews schebligais dewis.

Preekšč teem žaur to nelaimi Pohdaraggā bes apghadata-
jeem atstahdeem nodewa:

A. Seeberg 1 rub. Sob. Frey 50 kap. B. Frey 50 kap. Kohpā 2 rub.

Grahmatu sinna.

Mannā grahmatu-bohdē warr dabuht schahdas par seemas swehtku dahwanu behrneem derrigas grahmatas:

Appāsch seemas swehtku eglites. Klausigeem behrneem par preekšu to rakstijis G. Dānsberg. — Mafsa 10 kap.

Maju behrnu luhgšchanas ar dewinpažmits bildehm pušchlotas. Apgahdatas no Ernst Plates un pahrtulotat no Ernst Dānsberg. — Mafsa 10 kap.

Seemas swehtku wakkars. Stahsts, ko J. Nosall no wahju wallodas pahrtulloja. — Mafsa 5 kap.

Ernst Plates.

Andeles: sinnas.

Rihgā, 7tā Dežember. Rakst turrāhs pee falla un sneega šanah papilnam.

Linu tirgus. Par tahm daschadahm krohna fortehm mafsaja 44 lihbs 54 rub., par braktu 34 lihbs 36 rub., par birlawu. Pohstu un Kreewu kannepes mafsaja 40 rub. par birlawu. Linu-šehlus par muzzu 9 rub. 50 kap.

Sihka andele. Puhs lweeschu mafsaja 5 rub. lihbs 5 rub. 50 kap., puhs rubsu 3 rub. 75 kap., puhs meeschu 2 rub. 50 lihbs 75 kap., puhs ausu 1 rub. 50 kap. Puhs lweeschu miltu 6 rub. lihbs 6 rub. 50 kap., rubsu miltu 3 rub. 50 lihbs 80 kap. Pohds sweesta 4 rub. 50 lihbs 75 kap. Muzza fahls 7 rub. lihbs 6 rub. 50 kap. Silkes lasu muzzā 13 rub. 50 kap., egu muzzā 13 rub.

Raudas tirgus. Wais banta biketes 78 rub., Wids usfallamas Ahlu-grahmatas 100 rubl., neussallamas 81½ rubl., Rihgas Ahlu-grahmatas 82½ rub., Kurjemmes usfallamas Ahlu-grahmatas 97½ rub., 5 procentu usdewu biketes no pirmas leeneschanas 117½ rub., no ohtras leeneschanas 112½ rub. un Rihgas-Dinaburgas dsel-ju-jella atijas 108½ rub.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No žensures atwehlehts.

Rihgā, 8. Dežember 1867.

Sluddinafchanas.

No Avertas muifchas waldischanas teel zur scho wiffem teem, las meefchus griib pirk, finnamas darrichts, ta tai 28ta Dezemberi f. g. Avertas muifcha (Zifchelen) weena dalka meefchu libh labdi 600 puhru pa mafafahm dalkahm no waldis magafihnes wairat-fohlittajem tiks pahrdobta.

Avertas muifcha, tai 1ma Dezemberi 1867.
Waldis wezz. W. Dammberg.
[N 113.] B. Apfing, raffiu webd.

Behz fchahs isfluddinafchanas, fo Winna Gaischiba, Zehrpata mahzifchanas aprinka appah-bataja lungs awifes ir finnamu darrichts, es turru par gobdu, finnu doht, ta ar teem wezzafecem, las griib fawus behrnus doht mahzigt tai Rihga zekama

Kreewu

Aleksandera gimnastija,

warru farunnatees ikdeenas: darba-deenas no pullfi. 9-2, fwehtdeenas un fwehttu deenas no pullfi. 9-10 no rihta **Zunin.**

Ed. Zietemanna un beedra fahls, filku un lappu-tabakas magafihne,

Behrburgas Ahrihga Kalku-eela Nr. 9, teel pahrdobtas wifsaugstafas fortes lappu-tabakas, wiffas fortes fahls un filkes eefch mafahm un leelahm dalkahm par lehtato tirgu.

Freybusch brahla tuhka- un drehbju-magafihne,

Schuhnu - eela Nr. 7, Steier-waldischanas nammä, irr dabbujamas jau gattawas wiffadas wihrischtu drehbes jeb arri teel par lehtu malfu ihfa laita pagattawotas.

Franz-wihnu ispahrdohjchana.

Ittin labh Franzwihns par 35 lap. par stohpu warr libh jaunam gaddam dabbuht pee **Schweinfurth un Seel, Marfall-eela** pee Daugaw-mallas.

Stohlas maife un daubz zittas Latweefchu grafmatas dabbujamas pee ta jauna grafmatu fehjeja **Dr. Glsne.**

Es daru finnamu, ta pee mannim ir jaunus wihles dabbujamas un wezzas preefsch uszirtschanas teel pretti nemtas. Mostawas Ahreihga, leela eela 106, Borginoff mahja.

Klahtafas finnas turpat Ripp wihnuje. **Wihlu faleis J. Busch.**

Ed. Zietemanna un beedra pall-kambari un pehrwju-bohdē,

Behrburgas Ahrihga Kalku-eela Nr. 15, pahrdohd wifsaugstafas fortes Behrburgas mitu, la arri tofchinell un tofchinella salwi, wiffas fortes anilin-pehrwes eefch pulwercem un fchihstas, daschadas fortes fillum-fahles eefch leelahm un mafahm dalkahm par wifsehtato tirgu.

Frischus 1867ta gadda

Dairu, Draunfchweigu un Kreewu

appius,

ta arri **Tiroleefchu bruhwer = pikki** pahrdohd ittin lehti

J. G. Fahrbach,

mafä falei-eela Nr. 14, pretti gilbes nammam.

Leela Minzeela Nr. 6, netahf no Behtera basnizas.

J. H. Satowa wihnu andelefchana,

(kurra pastahw no 1822tra gadda)

Leela Minzeela Nr. 6, netahf no Behtera basnizas.

ustejz fawu leelu dfehreenu krahjumu, tur atrohdam wihus, rums, fonjaks un porters enkurds un puddeles, las ahfsemme un arri fchepat pilditi. Teem, las labba pulla us reift nemm, ta arri teem, las atfal pahrdohd, teel pehz aprehkinafchanas fchibs prezzes lehtati atlaisfas.

Diewel un beedris

Sinder-eela Nr. 1

fawu

Sinder- un Behwer-eelas stuhri.

wihua pagrabu

ustejz, las brangi pildichts ar leelu pullu wihua, ruma, fonjaka, portera un t. pr. un t. pr. un pahrdohd gan bes dingefchanas, bet par ittin lehtu malfu. **NB** Latweefchu malfu norahditajus, ta arri prohwee warr katra laita bes malfas dabbuht.

La pirma Kreewu femmes ugguns-grehka fshades apdrohfschinafchanas beedriba,

las dibbnata 1827ta gadda

un fam grunts kaptals fshetri millioni fudr. rublu leels, libh ar labbi leelu leeku kaptalu,

apdrohfschina wiffa Kreewu walste par ugguns-fshahdi:

- Dshwojamas ehlas, fabrihus, fudmallas un zittas ehlas, mahjas semmju muifchäs, zeemds un t. pr.;
- wiffadas prezzes fshiberds, pagrabs, bohds, magafihnes un us waffejeem platscheem un t. pr.;
- mehbeles, mahju-leetas, ammatneeku darba-rihus un t. pr.;
- fuggus ohstas,

la arri wiffadas zittadas kufstamas un nekufstamas mantas.

Schahs apdrohfschinafchanas deht te Rihga jameldahs

pee **N. John Safferberg,** lungu-eela Nr. 12.

Staidrafas finnas pahrt to arri isdohs

G. N. Puls, Limbaschds.

Tahdus behrnus, lam lohrtefa un kostes waijaga, usnemm un arri fshlo Kalku-eela Schulza nammä Nr. 4 pa 2 treppehm augfcha pee fsholmeistereenes **Stolz.**

Menzen-muifcha, Argeles draubje un Berrowas kreife irr no Jurgeem 1868ta gadda weena pufsmuifcha, diwas uhdens dfinnawas un pulla trohgi isrentejami.

Klahtafas finnas dabbuht turpat pee muifchas waldischanas.

Widsemmes gubernija, Rihgas-Walmeeras kreife un Walmeeras basnizas draubje, teel diwas lohpä buhdamas dshimtahjas, dshimneela aifreisofchanas deht us Kreewu semmi, tuhlin pahrdobtas, jeb us 12 gaddem isrentetas. Las grunts gabbals irr libh 900 pahruweetas leels; tabh 200 puhru weetas tihuma femmes irr eefch 8 dafstahm eedallitas, 165 puhru weetas ihsti labbas plawas, 200 puhru weetas stipra leela mescha un 315 puhru weetas mescha femmes jeb gannibas, luru arri gaudrihs wiffu par tihumu taifst warr. Las grunts gabbals irr eefch ehlam, dahfsem un wiffahm zittahm wirtschafstes buhdanahm us to labbalo uslohts un atrohдах 6 werstes no Walmeeras un 21 wersti no Behfu pilsfchetas pee Behfu-Walmeeras leeljeffa un 1/4 werstes no Gaujas uppes.

Las fcho grunts gabbalu pirk jeb renteht griibetu, tas klahtafas finnas dabbu Rumi mahja pee **Otto Nettenberg,** fwehrinahts Widsemmes ritterschafstes mehrneefs.

Fee mannim dabbujamas lohti glihtas garrigas biledes pahre bibeles fshahstem, tapat preefsch Lutteraneefcheem, ta arri preefsch fattoleem. **Ernst Plates.**

Ismahziju fchees fchwelkohzinu drahsjei dabbu darbu pee **C. Drefler un beedra, 2**

Weena pee Jelgawas fshoffejas buhdama muifchina netahf no Rihgas tiks pa dalkai pahrdoh-ta un malfahs:

weena puhru-weeta plawas	50 rub.
" " " mescha	30 "
" " " gannibas	15 "
ehlas	675 "

Dahfju- un arramu semmi ta, ta warr falihgt. Klahtafas finnas dabbu pee fohpmanna **Podsch i w a l e w,** Kalku-eela, bohmwillas pall-lambari, tur fwiis us durwim.

Tai nalti no 29ta us 30ta Nowember irr Behweles pilsfcheta labda mahja sagli eelaufschees un pulla wehrtis papihrus isfaggufchi; no pilsfchanas lat fargahs tabdu papihru un ar tahdeem nummureem ta te appafschä lassami, prohiti:

- 5 usdewu biketes no pirmas leeneschanas. Serija 2,994 N 1, serija 10,888 N 29, " 11,644 " 25, " 18,501 " 47, serija 18,506 N 47.
- 5 usdewu biketes no ohtras leeneschanas. Serija 4,090 N 31, serija 8,859 N 28, " 8,861 " 28, " 8,862 " 28, serija 10,868 N 44.

- 6 bankbiketes no 1860, fatra 150 rub. leela. N 8,372, N 24,610, N 87,261, " 94,114, " 94,115, " 94,408.
- 4 bankbiketes no 1860, fatra 100 rub. leela. N 24,963, N 24,964, N 24,965, N 24,966.

Georg Eggerfs. 2

Mazinsch ar naudu irr atrahs un warr, lam tas pebert, pee mannim pretti nemt.

Ernst Plates.